

Meerjarig Strategisch Plan (MJSP) 2012 - 2015

Midden-Amerika Programma (MAP)

Het Meerjarig Strategisch Plan (MJSP) is een dynamisch document. Het plan werd door de Nederlandse ambassades in Midden-Amerika in februari 2012 ingediend en goedgekeurd door het ministerie van Buitenlandse Zaken in maart 2012. Tijdens het beoordelingsproces is de focus van de strategie verbeterd en werden bijkomende verduidelijkingen ontvangen van de Ambassades. Deze werden opgenomen in de definitieve versie. In sommige gevallen moeten plannen nog verder worden uitgewerkt en beoordeeld voordat ze kunnen worden uitgevoerd als onderdeel van het strategisch plan. De nieuwe beleidsprioriteiten zullen in het komende jaar verder worden ontwikkeld en geoperationaliseerd in dialoog met overheden, het maatschappelijk middenveld en ontwikkelingspartners.

Inhoudsopgave

1. Inleiding en samenvatting	3
2. Context / analyse Midden Amerika	3
Oorzaken.....	4
Aanpak	5
3. Nederlandse inzet	6
Doelstelling	6
Meerwaarde Nederlandse inzet	6
Multilateraal en bilateraal	6
Pijlers van het Midden Amerika Programma	7
Risco analyse	8
4. Financiën	8

1. Inleiding en samenvatting

Inleiding

Het Kabinet wil vanuit ontwikkelingssamenwerking een bijdrage leveren aan veiligheid, stabiliteit en rechtsorde, omdat daarmee een basis wordt gelegd voor duurzame ontwikkeling en zelfredzaamheid. Ook wordt bijgedragen aan de drie doelen van het buitenlands beleid, te weten veiligheid, vrijheid en welvaart, alsmede aan het versterken van de internationale rechtsorde. Zoals in de brieven aan de Tweede Kamer over het buitenlands beleid ten aanzien van Latijns-Amerika en de Cariben¹ is aangekondigd, geeft Nederland in Midden-Amerika hieraan vorm door de opzet van een nieuw Midden-Amerika Programma (MAP), dat is gebaseerd op de pijlers veiligheid & rechtsorde en mensenrechten. De randvoorwaarden voor dit regionale programma zijn opgenomen in de brief Regionale benadering binnen Ontwikkelingssamenwerking d.d. 17 november 2011². Een regionaal perspectief op veiligheid, stabiliteit en ontwikkeling is van belang, omdat de oorzaken en gevolgen van geweld en conflict vaak een grensoverschrijdend karakter hebben.

Samenvatting

Midden-Amerika kent een lange geschiedenis van ongelijkheid en onderdrukking, gevolgd door een periode van burgeroorlogen. De landen kampen met een gebrek aan veiligheid, met toenemende grensoverschrijdende criminaliteit – inclusief wapen- en mensensmokkel – en straffeloosheid. Een belangrijke oorzaak hiervan is de drugsproblematiek, die ook wordt bepaald door de ligging van de regio tussen de Verenigde Staten, Mexico en Colombia. Verder spelen de gebrekkige sociale cohesie en de grote inkomensongelijkheden in Midden-Amerika een belangrijke rol. De overheden van de landen in Midden-Amerika slagen er onvoldoende in om oplossingen te vinden voor deze problematiek, waardoor de landen in de regio, met uitzondering van Panama, niet in staat zijn om optimaal te profiteren van hun economisch potentieel. Alle landen zijn (lage) middeninkomenslanden, maar de uitdagingen verschillen van land tot land. Zowel de landen in Midden-Amerika als de overzeese delen van het Koninkrijk zijn gebaat bij veiligheid en stabiliteit in de regio die grenst aan het Caribisch gebied³.

Met het MAP wil Nederland bijdragen aan het bevorderen van regionale samenwerking bij de bestrijding van onveiligheid, het versterken van de rechtsorde alsook het tegengaan van mensenrechtenschendingen. Daarmee wordt beoogd een klimaat te creëren waarin economische ontwikkeling en sociale integratie worden bevorderd. Nederland kan met het MAP voortbouwen op de jarenlange ervaring in de regio en de Nederlandse reputatie als bruggenbouwer. Op het terrein van toegang tot rechtsspraak en het tegengaan van straffeloosheid, alsook het verbeteren van de mensenrechtensituatie, zijn veel expertise en netwerken opgebouwd. Daarnaast wil Nederland aansluiten bij de regionale Strategie voor Veiligheid van het SICA⁴. Aangezien de veiligheidsproblematiek zich het ergst doet gelden in de noordelijke drie landen, en Nicaragua het armste land van Midden-Amerika is, zal het programma zich vanuit een regionale optiek met name richten op El Salvador, Guatemala, Honduras en Nicaragua, zonder Costa Rica, Panama en Belize uit te sluiten.

2. Context / analyse Midden-Amerika

Na decennia van gewapend conflict en burgeroorlog heerst thans in Midden-Amerika een relatieve rust waarin machtswisseling via democratische weg de norm is. Tegenover deze positieve ontwikkelingen

¹ Brief Tweede Kamer nr. 29653-11 d.d. 26 augustus 2011 en nr. 29653-12 d.d. 18 november 2011.

² Brief Tweede Kamer nr. 32605-62 d.d. 17 november 2011.

³ Sinds 2010 is het Koninkrijk partij bij het "Verdrag van San José inzake samenwerking bij de bestrijding van sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen over zee en door de lucht in het Caribisch gebied". Het Koninkrijk is mede initiator van dit verdrag en werkt nauw samen met de depositaris, Costa Rica, in de uitvoering ervan.

⁴ Sistema de la Integración Centroamericano: samenwerking tussen de 7 landen van Midden-Amerika: Guatemala, El Salvador, Honduras, Belize, Nicaragua, Costa Rica en Panama.

tekent zich evenwel grote onveiligheid af. Geweld en criminaliteit nemen steeds grotere vormen aan. De regio is thans het meest gewelddadige deel van Latijns-Amerika. Midden-Amerika behoort buiten oorlogsgebieden tot de meest gewelddadige regio's ter wereld. In 2010 is het aantal moorden per 100.000 inwoners in alle landen van de regio toegenomen en ligt nu gemiddeld boven de 40⁵. Ter vergelijking, in Nederland is het moordcijfer minder dan 1 per 100.000. Groot aanvullend probleem is de hoge mate van straffeloosheid in de meeste landen van Midden-Amerika. Door deze problematiek, vooral in de noordelijke landen Guatemala, Honduras en El Salvador, wordt het potentieel van de regio op sociaal-economisch terrein serieus ondermijnd.

Oorzaken

De belangrijkste oorzaken ter verklaring van de hoge moordcijfers, de publieke onveiligheid en de groeiende transnationale criminele circuits zijn:

- a. Institutionele problemen.** In de regio vormen institutionele problemen de bron van het onvermogen in vele sectoren om publieke diensten te leveren. In de *UNODC analysis of crime and development* (2007), recente rapporten van de *International Crisis Group* inzake Guatemala (2010 en 2011) en het werk van onderzoeksinstituten zoals onder andere het Washington Office on Latin America, Brookings en FLACSO wordt gewezen op structurele tekortkomingen bij de overheid en het veiligheidsapparaat. Publieke autoriteiten kampen met geldgebrek vanwege de lage belastingopbrengsten (10 - 20% van het BBP)⁶, zijn afwezig in afgelegen regio's, lijden onder corruptie⁷, zijn niet in staat een sluitende interne controle op te zetten en lopen het risico van infiltratie door criminele organisaties. Ondanks de inspanningen van de regeringen is de transitie van een staat waar oproer onderdrukt wordt naar een democratische, responsieve staat vaak een pijnlijk proces dat met horten en stoten verloopt. Dat geldt met name in Honduras en Guatemala.
- b. Gebrek aan sociale cohesie⁸.** Het *UNDP* onderstreept in zijn *Human Development Report* voor Midden-Amerika (2009) de doorslaggevende rol van ontworpen gemeenschappen en maatschappelijke versplintering: de migratie tijdens de oorlog heeft families uit elkaar gedreven en vormt de kiem voor door migranten opgerichte jeugdbendes (*mara*) in de Amerikaanse steden. Tevens is sprake van veel huiselijk geweld, discriminatie en uitsluiting van inheemse volken. Na de conflicten ontstond door verstedelijking, jeugdwerkloosheid en ontworpen families een grote groep van de samenleving vervreemde jonge mannen. Een van de erfenissen van de oorlog is de neiging van individuen zich terug te trekken uit de openbare ruimte, wanneer ze met geweld worden geconfronteerd: burgers kiezen voor "sociale stilte, vergeten en amnesie".
- c. Ongelijkheid.** Van alle landen in de regio behoren er vier tot de 20 landen met de grootste ongelijkheid in de wereld. De cijfers voor ondervoeding en armoede zijn de hoogste in Latijns-Amerika - veel hoger dan de inkomensniveaus in de regio doen vermoeden⁹. In de hele regio is sprake van weinig structurele verbeteringen op sociaal economisch gebied (armoede, ongelijkheid, discriminatie, uitsluiting). 47% van de bevolking in de regio leeft in armoede (18% extreme armoede). In Guatemala en Honduras gaat 40% van de totale inkomsten naar slechts 10% van de bevolking¹⁰. In de andere landen is dit met 30% niet veel anders. Volgens de *Human Development Index* staan Panama en Costa Rica er het beste voor in de regio. Dit komt vooral tot uitdrukking in het niveau van inkomen per hoofd van de bevolking, maar ook in opleidingsniveau en levensverwachting. Tevens is in Costa Rica sprake van een reeds lang gevestigde democratie.

⁵ European Institute for Crime Prevention and Control, 2011; International Statistics on Crime and Justice.

⁶ Council on Hemispheric Affairs (COHA), 2011; The Hemispheric Drug Trade.

⁷ Ruhl, M. (2011). Political Corruption in Central America: Assessment and Explanation (Latin America Politics and Society, Volume 53, Issue 1, p. 33-58, Spring 2011).

⁸ Dit geldt met name voor de drie noordelijke landen: Guatemala, Honduras en El Salvador.

⁹ Gebaseerd op ECLAC-rapport "Social Panorama of Latin America for 2011", p. 13. De landen met de hoogste armoede zijn Honduras, Guatemala, Nicaragua en El Salvador.

¹⁰ IV Informe Centroamericano – Estado de la región en desarrollo humano sostenible 2011, San José, Costa Rica.

- d. Beperkte economische mogelijkheden.** Midden-Amerika is in hoofdzaak een regio met landen in de categorie lage middeninkomens, alhoewel de verschillen in ontwikkeling groot zijn. Nicaragua is het armste land in de regio (BBP per hoofd van de bevolking is 3.200 US dollar per jaar¹¹), terwijl het inkomen in Panama gemiddeld vijf maal hoger ligt. De regio wordt in het algemeen gekenmerkt door een geringe economische diversificatie, een laagopgeleide bevolking en extreme ongelijkheid. Daarnaast zal 70% van de werknemers in Midden-Amerika in 2015 geen voortgezet onderwijs hebben afgerond¹². Door deze omstandigheden wordt het verwezenlijken van de millenniumdoelstellingen bemoeilijkt en worden de inwoners van deze regio vatbaar voor de economische voordelen die de criminaliteit kan bieden.
- e. Drugshandel.** Geografisch gezien ligt de regio tussen Columbia - nog steeds 's werelds grootste cocaïneproducent volgens het *UNODC World Drug Report* (2011) - en Mexico, van waaruit de machtigste drugsmaffia ter wereld opereert.¹³ De regio gaat gebukt onder de doorvoer van drugs van productiegebieden in het Zuiden naar consumenten in Noord-Amerika en Europa.

Al deze factoren hebben grote gevolgen voor mensenrechten, de rechtsstaat, het investeringsklimaat en goed bestuur. De veiligheids crisis waarmee Midden-Amerika kampt, bemoeilijkt het herstel van staat en democratie na de oorlogen in de jaren tachtig van de vorige eeuw. De meeste regeringen in de regio hebben op deze veiligheids crisis gereageerd met strengere straffen, een sterkere aanwezigheid van politie en strijdkrachten en de bestrijding van jeugdbendes. Uit Guatemala en Honduras komen veelvuldig berichten over buitengerechtigde executies. Tegelijkertijd is sprake van een buitengewoon hoge mate van straffeloosheid; op een zeker moment bleef in Guatemala 99 % van de geweldsmisdrijven¹⁴ onbestraft.

Aanpak

Naast de noodzaak van handhaving leggen veel deskundigen en beleidsmakers thans de nadruk op een duidelijke set van strategieën, waarmee zowel de oorzaken van de onveiligheid worden aangepakt als de schadelijkste publieke gevolgen van de veiligheids crisis worden ingeperkt. Hieronder vallen:

- **Regionale focus:** het strategisch plan veiligheid in de regio van SICA, dat op 22 – 23 juni 2011 in Guatemala-stad is gepresenteerd¹⁵, is een belangrijke innovatie. Door de aard van transnationale dreigingen, de noodzaak inlichtingen via permanente platforms uit te wisselen, de criminele dreiging in grensgebieden en de noodzaak van grotere economische investeringen, krijgt de regionale focus een bijzonder belang. Het belang van deze strategie wordt door alle landen uit de regio en de internationale gemeenschap onderschreven.
- **Weerbaarheid:** het opbouwen van capaciteit om de ergste soorten van geweld te detecteren en nauwe onveiligheid te voorkomen, is essentieel. Daartoe dienen criminele verschijnselen nauwkeuriger in kaart te worden gebracht, intensievere relaties met getroffen gemeenschappen en maatschappelijke organisaties te worden opgebouwd en de nadruk te worden gelegd op de weerbaarheid van gemeenschappen en overheidsorganen die geconfronteerd worden met de ronsel- en intimidatiepraktijken van criminele groeperingen. Het voorbeeld van de Commissie tegen straffeloosheid in Guatemala (CICIG) als catalysator bij het ontmantelen van netwerken van straffeloosheid in staatsinstellingen en het versterken van mechanismen voor intern toezicht, is in dit opzicht waardevol.

¹¹ CIA World Factbook 2011.

¹² European Union, European External Action Service, 2011. Regional indicative programme 2011-2012 for Latin America.

¹³ De Mexicaanse drugskartels verdienen naar schatting tot 10 miljard dollar per jaar met het vervoer van drugs naar de VS. Sinds het oprollen van de Caribische smokkelroutes naar Miami en andere Amerikaanse bestemmingen, wordt volgens een schatting van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken 90% van de cocaïne voor de Noord-Amerikaanse markt via Midden-Amerika vervoerd.

¹⁴ Human Rights Watch, Worldreport 2011, hoofdstuk Guatemala.

¹⁵ Rapport 'International Conference to Support the Central American Security Strategy', strategisch plan en project profiles, SICA, 2011.

- **Belang van civiele controle:** het versterken van toezicht door parlement en maatschappelijk middenveld is essentieel. Civiele planning bij politie en veiligheidszaken kan de aanpak van misdaad in de regio verder verbeteren, in plaats van dat wordt volstaan met alleen een harde aanpak van de misdaad. In de regio is behoefte aan betere planning, inlichtingen, strategieën en preventie.

3. Nederlandse inzet

a. Doelstelling

Met het MAP wil Nederland bijdragen aan de inspanningen van de regeringen in de regio ter verbetering van stabiliteit en veiligheid van de burgers en daarmee indirect aan de sociaal-economische ontwikkeling van de regio. Het programma wordt vormgegeven binnen het speerpunt van OS-beleid 'Veiligheid en Rechtsorde' en onderstreept de samenhang tussen het bevorderen van mensenrechten en rechtsstaat en het versterken van de economische positie van het Koninkrijk in de wereld.

Het programma is gebaseerd op twee pijlers, te weten 'veiligheid en rechtsorde' en 'mensenrechten'. De geografische reikwijdte van de programma's omvat in principe alle landen van Midden-Amerika. De nadruk in uitvoering zal echter liggen bij El Salvador, Guatemala, Honduras en Nicaragua, zonder Costa Rica, Panama en Belize uit te sluiten. Naast de overheden zal aansluiting worden gezocht bij internationale en non-gouvernementele organisaties, en bij regionale initiatieven waaraan Nederland een bijdrage kan leveren. Waar mogelijk zal samenwerking gezocht worden met het bedrijfsleven via publiek-private partnerschappen en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), waarbij tevens maatschappelijke organisaties kunnen aansluiten. Gezien de ervaring en expertise op het terrein van grensoverschrijdende criminaliteit en drugsbestrijding dienen zo mogelijk Mexico en Colombia te worden betrokken bij de oplossing van de problematiek in Midden-Amerika.

b. Meerwaarde Nederlandse inzet

Nederland heeft in de afgelopen decennia in de regio veel expertise en netwerken opgebouwd op het gebied van toegang tot rechtsspraak, het tegengaan van straffeloosheid en het verbeteren van de mensenrechtensituatie. Deze kennis en contacten kunnen worden ingezet voor het MAP.

De langdurige aanwezigheid van de Nederlandse OS in de regio en onze betrokkenheid bij landen en volken hebben Nederland tot een serieuze gesprekspartner in de regio gemaakt. De meerwaarde van 'bruggenbouwer' Nederland ligt in het bespreekbaar maken van politiek gevoelige thema's, waarbij de partners niet alleen de overheden zijn, maar vooral ook het maatschappelijk middenveld en veranderingsgezinde actoren. Wat de politiek gevoelige thema's betreft hebben grote donoren vaak minder oog voor deze onderwerpen en kan het maatschappelijk middenveld deze onderwerpen vaak niet op politiek niveau bespreken. In die zin bedrijft Nederland 'niche-diplomatie'.

Stabiliteit in de regio is ook van belang voor het Koninkrijk. Naast het feit dat conflicten de betrokken landen zelf veel kosten, kunnen verschillende dreigingen uit deze landen ook van invloed zijn op onze welvaart en economische belangen. Dat geldt niet alleen voor Nederlandse bedrijven, maar ook voor de handel tussen de Caribische delen van het Koninkrijk en landen in Midden-Amerika. Daarnaast bedreigt internationale criminaliteit (drugs, mensenhandel en witwaspraktijken) vanuit Midden- en Zuid-Amerika ook de Caribische delen van het Koninkrijk en indirect (via West-Afrika en andere routes) ook Europa.

c. Multilateraal en bilateraal

De Nederlandse inbreng dient aan te sluiten bij de prioriteiten die door Midden-Amerika worden gesteld. Daar waar mogelijk wordt aansluiting gezocht bij regionale programma's en strategieën, in samenwerking met multilaterale organisaties. In aansluiting daarop kunnen, indien nodig en op basis van de Nederlandse meerwaarde, ook bilaterale activiteiten worden uitgevoerd of maatschappelijke organisaties worden ondersteund.

SICA heeft in 2011 een regionale veiligheidsstrategie voor Midden-Amerika uitgewerkt in een actieplan waarin 22 projectprofielen zijn opgenomen. In internationaal verband is afgesproken de SICA veiligheidsstrategie te ondersteunen en activiteiten zoveel mogelijk binnen deze profielen uit te voeren. De SICA veiligheidsstrategie beslaat vier resultaatgebieden: 1) Law Enforcement; 2) Prevention; 3) Rehabilitation, Reintegration and Prison Management; 4) Institutional strengthening, coordination and monitoring of the regional security strategy. Nauwe samenwerking tussen de donoren is van essentieel belang en wordt gezocht via de "Group of Friends" van SICA om zo afstemming en harmonisatie te waarborgen. VN-organisaties spelen een belangrijke rol bij het uitwerken van de voorgestelde regionale projecten van de SICA. Een voorbeeld is CICIG (de VN-commissie tegen straffeloosheid in Guatemala) waarmee Nederland al jaren samenwerkt. Verder richt UNODC (VN-instantie tegen drugs en criminaliteit met een regiokantoor in Panama) zich o.a. op het tegengaan van illegale handelsstromen. De OAS (Organisatie van Amerikaanse Staten) is succesvol met het programma 'Facilitadores Judiciales' (alternatieve geschillenbeslechting), dat is gericht op toegang tot justitie. Het programma is gestart in Nicaragua en wegens het succesvolle en innovatieve karakter overgenomen door Guatemala en Panama. Verder is het Inter-Amerikaanse systeem (commissie en hof) voor de mensenrechten een belangrijk onderdeel van de OAS.

Het EU-kanaal wordt in relatie met het MAP op twee manieren benut. In EU-verband zal worden gepleit voor aan het MAP complementaire samenwerking. Voorts zal Nederland in politiek opzicht zijn gewicht aanwenden om de standpunten van de EU ten aanzien van de regio zodanig vorm te geven dat zij het aan het MAP ten grondslag liggende beleid versterken dan wel aanvullen.

Ook het maatschappelijk middenveld in de regio speelt een wezenlijke rol bij de verbetering van de toegang tot justitie, de aanpak van straffeloosheid en het signaleren van mensenrechtenschendingen. Deze organisaties stellen misstanden aan de orde en werken samen met politie en justitie bij de invoering van nieuwe werkmethoden. In de meeste landen in de regio bestaan organisaties die rapporteren over mensenrechtenschendingen en ondersteuning bieden aan slachtoffers en mensenrechtenverdedigers. Ook zoeken deze organisaties hulp bij internationale instellingen zoals het Inter-Amerikaans Hof voor de Mensenrechten.

d. Pijlers van het Midden-Amerika Programma

Gerelateerd aan het OS-speerpunt Veiligheid en Rechtsorde zal de bijdrage van Nederland in de regio zich concentreren op de genoemde twee pijlers: 1) Veiligheid en rechtsorde en 2) Mensenrechten. Nederland beoogt bij te dragen aan:

Strategisch doel:

De cultuur van straffeloosheid, corruptie en geweld is duurzaam omgebogen. Burgers voelen zich veiliger, want er is sprake van een rechtsstaat met minder criminaliteit en waarin mensenrechten worden gerespecteerd; de randvoorwaarden voor participatieve democratie en inclusieve economische ontwikkeling, waaronder de deelname van vrouwen aan politiek en bestuur, zijn geschapen; er heerst meer stabiliteit en regionale veiligheid.

1. Veiligheid en Rechtsorde

Output 1: afname van criminaliteit en geweld

- Ondersteunen van sociale preventie programma's, in aansluiting op de SICA-veiligheidsstrategie, gericht op het bestrijden van criminaliteit en geweld onder jongeren en het verkleinen van jeugdwerkloosheid, onder andere via activiteiten ter bevordering van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).
- Bijdragen aan programma's en projecten gericht op de preventie van het gebruik en de verspreiding van kleine wapens.
- Bijdragen aan de SICA veiligheidsstrategie door het steunen van een regionaal programma dat is gericht op opvang en toegang tot justitie van slachtoffers van geweld tegen vrouwen.

Output 2: verbeterde toegang tot justitie en vermindering van straffeloosheid

- In samenwerking met de OAS de toegang tot het juridisch systeem verbeteren door een functionerend systeem van justitiële bemiddelaars. Door bemiddeling op lokaal niveau is er een afnemend beroep op het formele systeem voor eenvoudige zaken en verbetering van de formele rechtstoegang van traditioneel uitgesloten groepen.
- Via steun aan CICIG bijdragen aan vermindering van de straffeloosheid en stimulering van (operationele) samenwerking tussen de landen in de regio.
- Vergrote democratische en maatschappelijke controle ter versterking van de rechtsstaat door ondersteuning van enkele regionale initiatieven van het maatschappelijk middenveld.

2. Mensenrechten

Output 3: Verbeterde veiligheidssituatie van mensenrechtenverdedigers en toename respect voor mensenrechten van kwetsbare groepen

Opzet regionaal fonds voor mensenrechten met de volgende focus:

- Verbeterd respect voor rechten van minderjarigen (Verdrag van de Rechten van het Kind);
- Verbeterd respect voor rechten van inheemse bevolkingsgroepen;
- Verbeterd respect voor rechten van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen en transgenders;
- Vermindering van aantal geweldsdelicten tegen vrouwen;
- Vermindering van aantal geweldsdelicten tegen mensenrechtenverdedigers en journalisten.

e. Risico-analyse

Commitment / ownership landen Midden-Amerika

Hoewel recent een aantal regionale en nationale initiatieven op het gebied van veiligheid voor de burgers van Midden-Amerika is aangekondigd (zoals in het kader van SICA), waaraan ook naastgelegen landen als Mexico en Colombia zich hebben gecommitteerd, blijft een risico aanwezig dat financiering en daden uitblijven. Burgerveiligheid in deze regio is echter van essentieel belang voor de economische ontwikkeling en de internationale rechtsorde.

Risico is tevens dat de bereidheid van landen in de regio om daadwerkelijk samen te werken afneemt. Er zijn grote verschillen tussen de landen en soms ook onderlinge (grens)geschillen. Daarom zal extra ingezet moeten worden op stimulering van politieke dialoog tussen de landen, binnen SICA en de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS), alsmede op het ontwikkelen en uitwisselen van 'best practices' die aansluiten bij de verschillende culturen van de Midden-Amerikaanse landen.

Politieke en risico's

Politieke risico's zijn onder meer het beperkte vertrouwen van de bevolking in politici en de legitimiteit van overheden. Corruptie, infiltratie en/of coöptatie van verschillende staatsinstellingen is een zorg.

Natuurrampen

Natuurrampen (aardbevingen, orkanen, vulkaanuitbarstingen) komen in de regio veel voor en kunnen de economie schaden, tijdelijk overheids capaciteit absorberen en prioriteiten doen verleggen.

Algemeen

- De nationale overheidsorganisaties beschikken over beperkte capaciteit;
- De positie van het maatschappelijk middenveld is vaak afhankelijk van de bereidheid van de overheid om samen te werken;
- Steeds meer gelijkgezinde donoren trekken zich uit Midden-Amerika terug.

4. Financiën

Voor 2012 is een bedrag beschikbaar van € 7,5 miljoen. Voor de periode 2013 – 2015 is jaarlijks € 15 miljoen gereserveerd voor activiteiten.